І чужому научайтесь,
й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
HEnderson 4-0237
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: з Ню Йорку:
BArclay 7-4125
УНСоюз: BArclay 7-5337

РІК LXVIII. Ч. 203. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. СЕРЕДА, 24-го ЖОВТНЯ 1962 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, OCTOBER 24, 1962 No. 203. VOL. LXVIII.

ЗДА ПРОГОЛОСИЛИ БЛЬОКАДУ ДОСТАВИ АГРЕСИВНОЇ ЗБРОЇ НА КУБУ; ПРЕЗИДЕНТ КЕННЕДІ В ІСТОРИЧНІЙ ПРОМОВІ ДО НАРОДУ ЗАПОВІВ РЯД РІШУЧИХ ЗАХОДІВ ДЛЯ ОБОРОНИ АМЕРИКИ ПЕРЕД ПЛЯНОВОЮ КОМУНІСТИЧНОЮ АГРЕСІЄЮ; АМЕРИКАНСЬКІ ВОЄННІ КОРАБЛІ ЗАТОПЛЯТЬ КОЖНИЙ КОРАБЕЛЬ В ДОРОЗІ ДО КУБИ, ЩО ВІДМОВИВСЯ Б ВІД ПЕРЕВІРКИ; ПРЕЗИДЕНТ ПЕРЕСТЕРІГ МОСКВУ, ЩО АТАКА НА БУДЬ-ЯКУ АМЕРИКАНСЬКУ КРАЇНУ ВВАЖАТИМЕТЬСЯ АТАКОЮ НА ЗДА І ВИКЛИЧЕ НЕГАЙНУ ВІДПЛАТУ НА СССР. РІШУЧІ ЗАХОДИ АМЕРИКИ ВИКЛИКАЛИ ЗАГАЛЬНУ АПРОБАТУ В СВІТІ.

Вашингтон. — У драматичному зверненні до народу, проголошеному через радіо о год. 7 веч. в минулий понеділок 22 жовтня, президент Кеннеді відкликав своє попереднє твердження, наче б на Кубі була дількн дефенсивна совєтська зброя та ствердив на основі цілком перевірених даних, що Совєтський Союз накопичує на Кубі також офенсивну зброю, а саме — атомові ракети на середню і далеку віддаль, з засягом на 1.000 і на більш, як 2.000 морських миль. Крім того на Кубі є вже також важкі совєтські бомбардувальники, здатні для перевоження атомових бомб, що є також офенсивною зброєю. Президент назвав міста в Північній і Південній Америці, що їх можна досягнути отими совєтськими ракетами, сіючи в них смерть і руїну, і тому підкреслив велику загрозу для миру від такого узброювання Куби. Водночас Президент ствердив, що найвідповідальніші совєтські володарі, включно з Хрущовим і міністром закордонних справ Громиком брехали, коли раз-у-раз запевняли, що вони постачають тільки оборонну зброю. Президент підкреслив, що ще в минулий четвер Громико запевняв його, що Совєти не перевозять на Кубу офенсивної зброї, а Хрущов нахвалявся був, що СССР не потребує творити закордонних атомових баз, бо може з своєї території атакувати будь-яку територію у світі своїми далекосяжними ракетами. Президент кількакратно вжив на адресу названих совєтських володарів вислову „фолс" — „брехня". З уваги на таку наявну небезпеку для західньої гемісфери, Президент рішив перевести в діло низку охоронних засобів, перші з яких зараз таки проголосив. Є ними, за пунктами: 1) щоб зупинити ту розбудову офенсивної зброї на Кубі, ЗДА заводять — за висловом Президента — „кварантанну", яка полягатиме в тому, що американські воєнні кораблі зупинятимуть всі кораблі, що їхатимуть в сторону Куби, ревідувати їх та завертати ті, що везтимуть на Кубу агресивну зброю, 2) заведено строгіший і пильніший нагляд над розбудовою збройних сил на Кубі, з можливістю вжитку дальших заходів, якщо їх треба буде, 3) кожну ракетну атаку збоку Куби проти будь-котрої країни в західній гемісфері ЗДА вважатимуть за атаку збоку СССР на ЗДА і відповідять відплатними заходами проти СССР, 4) скріплено збройну силу на базі в Гвантанамо, 5) скликано негайно Раду Організації Американських Держав, 6) ЗДА зажадали негайного скликання Ради Безпеки Об'єднаних Націй з вимогою, щоб під контролею Об'єднаних Націй усунено з Куби всю офенсивну зброю і 7) Президент звернувся до Хрущова з безпосереднім закликом, щоб той припинив „засекречену, злобну й провокаційну загрозу для світового миру" та щоб вирікся своєї мети — заволодіти над світом.

Водночас Президент заявив, що коли б СССР — у відплаті на цю американську акцію в справі Куби — загрозив будь-яку іншу вільну країну, зокрема та особливо Західній Берлін, то З'єднені Держави готові повести негайну оборону загрожених країн й перевести відплатні заходи. Окремий уступ у своєму зверненні Президент присвятив кубинському народові, з'ясовуючи йому, що його теперішні вожаки стали вже тільки знаряддям чужої великодержави. „Тепер ваші лідери вже не є лідерами, що їх захоплюють кубинські ідеали. Вони стали маріонетками й агентами міжнародної конспірації, яка звернула Кубу проти Ваших приятелів і сусідів в Америці і перетворила її в першу латино-американську країну, яка може стати предметом ядрової війни — першою латино-американською країною, яка має ту зброю на своїй території". Президент Кеннеді запевнив американський нарід і світ, що ЗДА не хочуть війни і готові всі спірні справи ладнати мирно, але не під погрозами і загрозами. Президент цілком свідомий можливих важких і далекосяжних наслідків оцих заходів. „Дорогі громадяни, — казав він, — це важка й небезпечна спроба, що її оце робимо. Ніхто докладно не всилі передбачити, який напрямок вона візьме та що вона коштуватиме чи скільки принесе жертв". Тому Президент закликав американських громадян — бути готовими на саможертву і бути здисциплінованими. Він вказав на місяці перед нами, в яких треба буде виявити велику терпеливість супроти погроз і загроз, що прийдуть. „Але найбільшою небезпекою з усіх небезпек було б — нічого не діяти".

Ціла промова Президента була гострою пересторогою проти Совєтського Союзу з заповідженням конкретних заходів, спершу кварантанни проти ввозу до Куби агресивної зброї, та з можливістю збройної акції проти Куби, якщо не вдасться іншими способами усунути й знищити привезену вже туди й накопичену вже там офенсивну совєтську зброю.

Президент Кеннеді проголошує бльокаду Куби.

Історичний день Президента

Вашингтон. — День 22-го жовтня Президент перевів спокійно, і не можна було по ньому пізнати, що він підготовляється до виголошення історичної промови ввечері того дня. Призидент встав в нормальному часі і перевів день на численних конференціях з державним секретарем Діном Раском, секретарем оборони Робертом МекНамарою; головою відділу для берлінських справ Мартином Гілленбрандом, недавнім амбасадором Лювелином Томпсоном. Президент, згідно з давнішою програмою прийняв в Білому Домі прем'єра міністрів Уґанди Мілтона Обате. В саме полудне, коли пресовий секретар Білого Дому П'єр Салінґер хотів інформувати пресу, Президент відчинив двері до його бюра і попросив його до себе. Після повороту пресовий секретар повідомив журналістів про те, що Президент має виголосити в 7-ій годині ввечері промову, яку передаватимуть телевізійні й радіові станції. О год. 1-ій по полудні Президент залишив бюро, щоб поплавати в басейні, що він робить щоденно, згідно з рекомендацією лікарів. Після полуденка відбулися наради Крайової Ради Безпеки, на яких був Президент. На ці наради принесли численні течки з документами, на яких були написи „строго секретне". Після цих нарад Президент приймав прем'єра міністрів Уґанди, і коли його відпровадив до авта, Кеннеді пішов на засідання кабінету. Під час цих нарад фахівці підготовляли бюро Президента на те, щоб можна було виголосити промову через радіо й телевізію. Після закінчення нарад членів кабінету Президент пішов до свого бюра, де виголосив о год. 7-ій ввечері історичну промову про бльокаду Куби та про совєтські агресивні пляни в Західній Півкулі.

Американські кораблі приготовляються до бльокади Куби

Вашинґтон. — Вже 23-го жовтня по півночі американські кораблі й літаки поробили приготування до бльокади Куби, згідно із зарядженням Президента з 22-го жовтня. Представник департаменту оборони заявив, що в районі Карибського моря є сконцентроване велике число кораблів і літаків, і що вони дістали наказ не допустити на Кубу офенсивної зброї. Цей наказ мають американські морські і повітряні сили здійснювати всіми можливими засобами, навіть і з ужиттям зброї, включно із затопленням тих кораблів, які не хотіли б виконати наказу. Представник Пентаґону заявив, що заалярмовані є американські збройні сили в Берліні, Західній Німеччині та в цілому світі. В поготівлі є і Стратегічна Повітряна Команда в ЗДА. Залогу американської морської бази на Кубі скріплено, подвоївши число вояків і морської піхоти, яке тепер становить 6.600 вояків. Члени родин вояків вже були вивезені з Куби. Летунство повідомило всі раларові станції та всі свої станиці про те, щоб бути в поготівлі, бо як ствердили фотознимки, зроблені з повітря, на Кубі є готові летунські бази для далекосяжних ракет і також прибули туди вже совєтські бомбовики типу Ілюшін. Ці бази збудовано в останніх 10 або 15-ох днях. Бльокаду мають переводити 40 кораблів і 20.000 моряків, в тому 6.000 морських піхотинців, які мали відбувати морські маневри в районі острова Порто Ріко. Представник Департаменту Оборони заявив журналістам, що вислано „більше як треба" збройних сил, щоб здійснити наказ Президента про бльокаду Куби з метою не допустити до неї офенсивної зброї.

● Колишній комісар виховання ЗДА д-р Стерлінґ Мек Моррін заявив, що треба б зорганізувати окремий Уряд Виховання, який мав би ранґу самостійного департаменту. Тепер виховні справи є об'єднані в департаменті здоров'я, виховання і добродійности.

● Британський маршал лорд Александер перевів тепер зміни у своєму офіційному звідомленні та в своїх споминах про війну британців проти німецького африканського корпусу маршала Роммеля у північній Африці. Англійські військовики ведуть спір на тему, хто властиво має найбільші й істотні заслуги в переможенні Роммеля — лорд Александер, маршал Монтгомері чи маршал Клод Очінлек.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ ПОЧИНАЄ ЗНОВУ ІНТЕНСИВНУ ОРГАНІЗАЦІЙНУ КАМПАНІЮ

МЕТА КАМПАНІЇ — ЩОНАЙМЕНШЕ 2,700 НОВИХ ЧЛЕНІВ УНСОЮЗУ ДО КІНЦЯ ЦЬОГО РОКУ

Джерзі Сити. — В сьогоднішніх критичних часах історії ввесь світ мобілізує свої моральні і матеріяльні ресурси, щоб могти вдержатись на кині історії та не попасти під її колеса. Справа якнайповнішої організаційної мобілізації українців в Америці і Канаді була одним з головних предметів нарад і рішень багатьох наших крайових і місцевих зібрань і нарад в останніх місяцях, зокрема на конвенції Українського Народного Союзу в травні цього року. Саме УНСоюз, із своїми вже змобілізованими 82,000 членів та величезним організаційним апаратом, як і своїми традиціями, ідеями та цілями, становить найбільші і найширші рамки для такої повної організаційної мобілізації українців в ЗДА і Канаді. Всі ці справи і, зокрема, можливості та потреби негайного посилення мобілізаційних організаційних заходів УНСоюзу були предметом нарад в головній канцелярії УНСоюзу в понеділок, 22-го жовтня, між екзекутивними урядовцями, що працюють в канцелярії: гол. предсідником Йосипом Лисогором, гол. секретарем д-ром Ярославом Падохом та гол. касиром Романом Слободяном. В результаті цих нарад та мавши на увазі ухвали недавньої 25-ої конвенції й екзекутивних засідань, рішено негайно приступити до якнайбільш інтенсивного відновлення організаційної кампанії, з метою здобути ще до кінця цього року щонайменше 2,700 нових членів, щоб в той спосіб досягнути цьогорічну організаційну мету — 6,000 нових членів, яку в поважній мірі виконано в передконвенційній кампанії.

Щоб досягнути цю найближчу організаційну ціль необхідно докласти максимальних зусиль. Цей обов'язок спадає тепер головно на головних урядовців, урядовців Відділів, на конвенційних делеґатів та на Окружні Комітети Відділів УНСоюзу. Для організаційної заохоти рішено залишити дальше всилі ті самі великі звичайні і надзвичайні організаційні нагороди, що зобов'язували в передконвенційній кампанії. Під час нарад підкреслено, що в передконвенційній і конвенційній кампанії взяло активну участь понад 300 осіб, переважно головних урядовців, секретарів Відділів та конвенційних делеґатів та організаторів. Відповідне зусилля з їхнього боку в теперішній кампанії та включення в неї нових діячів уможливило б не тільки виконати, але й поважно перевиконати намічену організаційну мету. В рямках кампанії рішено відбути в днях 30-го листопада та 1 і 2-го грудня ц. р. на Союзівці черговий організаційно-секретарський курс, як також допомогти відділовим урядовцям і організаторам у їхній праці збільшеною увагою до організаційних справ в публікаціях УНСоюзу. Під час нарад стверджено, що УНСоюз своїми численними акціями, своєю службою громаді і народові — одним з виразників якої може послужити публікація його старанням і коштом монументальної англомовної Енциклопедії Українознавства — добився в останніх часах таких великих нових успіхів, що сьогодні вже справді не повинно б бути українця в Америці чи Канаді, який не вважав би своїм обов'язком бути членом цієї могутньої української твердині за морем, що рівночасно дає своїм членам усі наймодерніші та найбільш корисні для них роди забезпечення їх та їхніх родин. Під час нарад висловлювано впевненість, що в теперішніх тривожних часах справа повної мобілізації українців Америки і Канади в рядах УНСоюзу і тим самим в рядах зорганізованих українських спільнот у цих країнах є першим і головним нашим завданням та обов'язком, як у відношенні до нас самих так і нашого народу та наших країн.

Окружний Комітет Відділів УНС у Перт Амбою відбув ширші наради

Перт Амбой, Н. Дж. (інж. Вол. Янів). — В неділю 21-го жовтня 1962 тут у приміщенні Українського Народного Дому відбулися ширші наради представників Відділів, що разом нараховують 1,700 членів. У зборах, що їх відкрив і якими проводив голова Окружного Комітету Відділів УНС Кость Наконечний та на яких секретарював інж. Володимир Янів, взяв участь головний касир УНС Роман Слободян, який в своїй довшій доповіді говорив про ролю УНСоюзу в розбудові Американської України, про його теперішній стан і працю та про його завдання і можливості на майбутнє. Доповідач зокрема зупинився над користями життєвого забезпечення в УНСоюзі, над преріжними ділянками праці та влаштувань УНСоюзу для рідної громади, над ролею союзових періодичних і неперіодичних українських англомовних публікацій, над ролею „Союзівки" та над загально-національним значенням організаційних зусиль. Заступник голови Окружного Комітету та секретар одного з Відділів Округи М. Фединишин дав загальний огляд перебігу та ухвал недавньої 25-ої конвенції. Над доповідями розгорнулася опісля ширша дискусія, в якій висловлено ряд думок і побажань щодо збільшення активности Округи, зокрема організаційної. Висловлено також жаль, що кандидатові Округи п. Фединишиному не пощастило на конвенції ввійти в склад Головного Уряду УНС, щоб репрезентувати справжній союзовий стейт Ню Джерзі, не втрачаючи надії, що своєю дальшою активністю та її успіхами можна буде досягнути цю мету на черговій конвенції. На нарадах були заступлені шість Відділів із чотирьох місцевостей округи: Перт Амбою, Менвілу, Метучена і Картерету.

Неру бачить загрозу для незалежности Індії від комуністичного Китаю

Ню Делі. — Індійський прем'єр, 72-річний Джавагарлал Неру, виголосив в минулий понеділок до індійського народу промову через радіо, в якій ствердив, що теперішній наступ китайських комуністів становить загрозу для незалежности Індії. Він заявив, що від часу отримання державности, Індія ніколи ще не знаходилась в такій небезпеці, як тепер, та назвав комуністичний Китай „могутнім і безоглядним" ворогом. Неру висловив жаль з приводу дотеперішніх воєнних поразок індійців, признавши, що індійські кордонні станиці падали під натиском багато більших китайських сил. Однак Неру висловив переконання, що в остаточному висліді індійський нарід переможе. — За останніми звідомленнями, китайські комуністи поширили фронт своєї офензиви, яка тепер властиво охоплює вже 1,400 миль. Китайські комуністи ввели у збройну дію вперше танки, як також гармати й міномети, підвезені на фронт стратегічними шляхами, що їх збудували у великій тайні. Самі китайці признають, що вони „віднискали" місцевості Чіпу, Йогшанг і просмик Гатунгу. Загалом китайські комуністи захопили вже 14 індійських прикордонних місцевостей, що були військовими станицями. Вони посуваються далі, а довгі валки китайських вантажних авт вказують на те, що Пейпінг задумав війну проти Індії на широку міру.

В ОН йде кампанія „за" і „проти" допущення туди комуністичного Китаю

Об'єднані Нації. — Від понеділка 22 жовтня ц.р. ведуться в Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй дебати над справою допущення комуністичного Китаю в члени тієї організації. Першим виступив з обороною внеску СССР Валеріян Зорін, який вимагав признання в Об'єднаних Націях „належного місця леґальному урядові Китайської Республіки" та запевняв, що без приявности в ОН комуністичного Китаю не можливе міжнародне роззброєння. Водночас він лаявся проти „ренеґатів" та „американських маріонет", що ними прозивав уряд Вільного Китаю Чіянґ Кай-шека на Тайвані (Формозі). Після нього саме представник Вільного Китаю Лію Чієг спокійним тоном вичислив найбільші злочини комуно-китайського режиму у відношенні до власного народу і до різних сусідів. Американський амбасадор Адлей Стівенсон різко спротивився совєтському внесенню, вказавши на вічно агресивну акцію комуністичного Китаю — в Південному В'єтнамі, в Ляосі, у відношенні до Формози, а в останніх днях у відношенні до Індії. Сама ця теперішня офенсива комуністичного Китаю проти Індії стане — за твердженням коментаторів — причиною ще більшої поразки совєтського внесення, як вона була в минулому році. Ніхто з західніх держав не зголосив контр-пропозиції. Все ж, Афганістан і Сомалі зараз в першому дні підтримали совєтську пропозицію. Гадають, що й Індія „з принципових міркувань" буде за прийняття комуністичного Китаю до ОН. Зате дуже гостро „проти" виступав речник Філіппін.

В Сієттлі закінчилася Світова Виставка

Сіяттел, Вашинґтон. — Тут закінчилася з повним успіхом Світова Виставка, яка тривала повних 6 місяців, і яку президент Кеннеді відкрив був 21-го квітня ц. р. за потисненням електричного ґузика з далекого Палм Бічу на Флориді. Президент мав бути на закритті Виставки в неділю 21-го жовтня, але не зробив цього, бо він відкликав свій приїзд до західніх стейтів і в суботу вранці вернувся до Вашинґтону. Президент мав бути при церемонії збереження наукового павільйону ЗДА, який коштує дол. 9,900,000, і який має залишитися напостійне і в понеділок був перенесений до неприбуткової корпорації. Ця корпорація винаймить той павільйон за символічну ціну одного доляра річно. Виставку закрито в неділю ввечері. Її відвідало коло 10 мільйонів осіб, і вона вповні вдалася морально і матеріяльно. Корпорація, яка перебрала від уряду науковий павільйон, заінкорпорувалася як Тихоокеанський Науковий Центр. Її очолюють 33 визначні науковці, виховники і промисловці, найменовані Президентом.

В АМЕРИЦІ

● Комуністичний провідник у ЗДА Ґас Голл признав, що в рядах Комуністичної партії ЗДА є деяке число урядових аґентів, що їх надіслало туди Федеральне Бюро Інвестиґацій, але він заявив, що провід партії знає цих аґентів, і що їх число між дійсними комуністами, не є таке велике, як подають деякі кол. аґенти ФБІ.

● Республіканський Крайовий Комітет повідомляє, що колишній президент щодня дістає численні запрошення виступати з промовами для підтримки республіканських кандидатів. Число тих запрошень збільшилося після того, як Айзенгавер гостро виступив був проти Кеннеді в Бостоні 16-го жовтня.

● Стюардеса Франсуа де Моріср на літаку, що летів із Вашингтону до Бредлі Філд в Коннектикат, недалеко Виндзору Локс у Коннектикаті вилетіла з літака через двері, що самі відчинилися, і її знайшли мертву на землі. Літак щасливо приземлився на летовищі кілька мінут пізніше з 47 пасажирами і 4 членами залоги. Іншій стюардесі нічо не сталося, вона була по-за тією струєю повітря, яка потягнула стюардесу де Моріср.

● Лікарі ствердили, що 78-річна пані Ф. Д. Рузвелт має „рідкий тип анемії", який вимагає трансфузії крови. Вона була в шпиталі в Ню Йорку від 26-го вересня, але 18-го жовтня залишила шпиталь і лікується вдома. Вона терпіла і на інфекцію легенів, але в цій недузі настала значна поправа. Вона і надалі не може приймати відвідувачів.

У СВІТІ

● „Совєтская Россія" твердить, що у світі є тепер 88 комуністичних партій, які разом нараховують 41,600,000 членів. З-посеред тих партій — 75 є в некомуністичних країнах і вони разом мають зареєстрованих 5,200,000 членів. В Азії, Африці і в Південній Америці є 49 „марксо-ленінських" партій з членством на 2,700,000.

● Комуно-польський диктатор Владислав Гомулка підкреслив під час своєї візити в Східньому Берліні, що це вперше в історії Німеччини й Польщі, що ці обидва сторіччями ворогуючі народи подають один одному „дружню руку поперез кордон на Одрі-Ніссі". Однаково Гомулка, як Вальтер Ульбрихт лаялись проти „кровожадних західньо-німецьких генералів-реваншистів".

● Західньо-німецький міністер оборони Франц Йосиф Штравс заперечив газетні вістки, наче б Західня Німеччина зобов'язалась у випадку збройного зудару за Берлін першою піти проти східніх німців. Німецький міністер заявив, що Західній Берлін є передусім під опікою трьох західніх великодержав і комуністична атака проти того міста мусить в першій мірі викликати реакцію тих західніх держав.

● Ватикан офіційно заперечив, наче б Папа Іван XXIII у розмові з польським кардиналом Вишинським та польськими єпископами заявився за польсько-німецьким кордоном на Одрі-Ніссі. Це заперечення прийшло внаслідку демаршу західньо-німецького амбасадора Альберта Гільґера фон Шерпенберґа. Західня Німеччина і західні альянти стоять на становищі, що остаточний кордон може бути устійнений тільки на мировій конференції.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1180 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Війна в Гімалаях

Вістки про справжню війну, що розпалилась у прикордонній смузі між Індією і комуністичним Китаєм, звучать як глум з отих „співіснувальних" заяв та взаємних компліментів, що їх чули ми ще недавно з обох сторін. Адже „сам" Чу Ен-лай відвідав був у квітні 1954-го року індійського прем'єра Джавагарлала Неру і підписав з ним 8-річний пакт про неагресію, одночасно проголосивши „п'ять принципів коекзистенції". Індія пішла тоді назустріч імперіялістично - колоніяльним амбіціям комуністичного Китаю і визнала його суверенність над Тибетом, чим відкрила шлях для переведення в березні 1959-го року брутальної „пацифікації" тієї країни, що рівнозначна з фізичним винищуванням тибетського народу. В 1955-му році Чу Ен-лай і Неру грали головні ролі на Бандунґській конференції 29-ох азійсько - африканських країн, і Неру знову використав нагоду, щоб приподобатись китайським комуністам, таврюючи „колоніялізм" західніх держав, об'єднаних в Атлантійському союзі.

Цю примирливу політику Індії, яка грала ролю лідера в нейтралістичному таборі, зрозуміли в Пейпінгу, як вияв слабости. У вересні 1959-го року китайські комуністи раптом заявили претенсію на 40.000 кв. миль індійської території, мовляв, вони не визнають теперішнього кордону, що є ідентичний з так званою лінією МекМагона, дармащо ту лінію визначив у 1914-му році британський губернатор Індії МекМагон не сам, а у співпраці з репрезентантами Індії, Тибету і Китаю. Китайські комуністи силою зайняли коло 12.000 кв. миль у північно - східній високогірській провінції Лядах, і з того часу не припиняли розпалювати той конфлікт.

Теперішні бої є саме продовженням тієї „співіснувальної дискусії" між Ню Дейлі і Пейпінгом. Відомий адвокат китайських комуністів в Об'єднаних Націях, індійський міністер оборони Крішна Менон закидає своїм вчорашнім приятелям „голу аґресію", а офіційна комуно - китайська аґенція називає того свого недавнього улюбленця „брехуном". Китайські комуністи, які не мають ніякої пошани для людського життя, застосували в цьому своєму останньому наступі проти Індії ту саму воєнну тактику, що її стосували в Кореї: кидають в бій ряди за рядами, які буквально заливають одну за одною прикордонні індійські станиці. Тому індійці признаються до поразок і відступу „на кращі оборонні позиції", а комунікати китайських комуністів повні нахвалянь про перемоги над „індійськими агресорами" . . .

Війна ведеться в горах, на висоті понад 12.000 стіп, де вже лютує зима. Постачання можливе здебільша літаками, а снігові перервуть і ту комунікацію. До того ж обидві сторони економічно такі слабі, що вести війну на фронті довжиною 1.000 миль ніяк не зможуть довший час. Та війна ведеться взагалі в окремих пунктах, віддалених один від одного на сотні миль. Москва, яка внаслідок того воєнного конфлікту опинилась в особливо клопітливій ситуації, як „сердечний приятель" Індії і комуністичного Китаю, напевно вживатиме всіх зусиль, щоб звести обидві сторони за конференційний стіл, тим паче, що саме тепер вона розпинається в Об'єднаних Націях за прийняття до тієї організації комуністичного Китаю. Отож ця гімалайська війна, мабуть, довго не потриває. Але вона є новим мементом: коли комуністичним диктаторам треба відвернути увагу своїх громадян від голоду всередині власної країни і коли закон революції вимагає від них щораз нових „успіхів", то вони завжди переводять агресії та розпалюють нові війни. Тому тривкий мир неможливий при існуванні авторитарних червоних режимів з їх центрами у Москві і Пейпінгу. І ще одна наука з цієї події: делікатна співіснувальна політика є тільки запрошуванням комуністів до агресії. Рішучі заходи ЗДА в справі Куби доказують, що вільний світ і, зокрема, Америка вже знають цю істину.

Жиди й Москва

За понад сорок років існування совєтської влади — і перед Сталіним, і за його режиму, і після смерти „батька народів", чи як його тепер визначають самі большевики „психопата і дегенерата", — жорстоких переслідувань зазнавали й зазнають поневолені Москвою народи, особливо ж їхня інтелектуальна верхівка. Винищувано, десятковано безоглядно ряди культурних діячів України, Білоруси, Грузії, Вірменії й інших більших і менших народів СССР.

Важких репресій зазнала й жидівська інтеліґенція в Совєтському Союзі, особливо за єжовщини і після другої світової війни, під час т. зв. ждановщини. Започаткований у 1948 році, після виступів Жданова проти „безрідних космополітів", розгром жидівських видавництв, шкіл, об'єднань, театрів — закінчився 12-го серпня 1952-го року судовим процесом проти 24-ох жидівських письменників і діячів, у висліді якого всіх підсудних, крім одного, розстріляно. Крім цих зліквідованих фізично було ще понад 450 поув'язнюваних, депортованих в концтабори, примушених до мовчання таким чи іншим способом.

Десяту річницю згаданого процесу, що закінчився масакрою підсудних, між якими були письменники й мистці з світовим іменем, пригадали тепер і використовують для проведення відповідних акцій жиди у всьому вільному світі. Існуючий в ЗДА Світовий Конґрес Жидівської Культури відбув з цього приводу у Ню Йорку 14-го жовтня ц. р. велике протестаційне віче, на якому видатні жидівські діячі, між ними й ті, що самі зазнали репресій в Совєтському Союзі, насвітлили екстермінаційну політику Сталіна у відношенні до жидівського населення і жидівської культури і з'ясували важке становище совєтського жидівства також тепер, у хрущовський час, стверджуючи, що ні десталінізація, ні запроваджувані нібито Хрущовим зміни не полегшили ситуації жидів. Що більше, совєтські офіційні чинники і навіть деякі совєтські діячі жидівського походження намагаються заперечувати усі факти дискримінації жидів в СССР і, з другого боку, переконують совєтських жидів, що їхні земляки у вільному світі не тільки не дбають про них, але й стараються їм усяко шкодити. На зібранні, що відбулося в одній із найбільших заль Ню Йорку, прийнято рішення вислати протест - меморандум до Москви через совєтську амбасаду у Вашинґтоні з вимогами відновити свободу для розвитку жидівської культури в СССР, дозволити на вільний контакт совєтських культурних діячів із закордоном і реґабілітувати офіційно зліквідованих у 1952-му році жидівських письменників.

В якомусь позитивному успіхові такого меморандуму треба сумніватися. Не тільки тому, що совєтські офіційні чинники не беруть взагалі таких меморандумів до уваги, але й тому, що в боротьбі за покращання ситуації своїх одновірців жиди увесь час сепарують себе від інших поневолених Москвою народів і не раз представляють справу так, що лише вони є переслідуваним в СССР народом, навіть більше — що їх там переслідують також інші підсовєтські народи . . . Протест проти ліквідації жидівських культурних діячів московським комуністичним режимом слушний. Але водночас треба теж, щоб і жиди признали, що жорстоких репресій зазнавали й зазнають не тільки вони, але й інші народи СССР, що поруч з інтелектуальною елітою жидів зліквідовано також і культурних діячів України — тієї, до речі, землі, з якої вийшла, в якій діяла й творила в дружніх взаєминах з українськими культурними діячами більшість зліквідованих у 1952-му році жидівських письменників і мистців — Д. Гофштейн, Л. Квітко, П. Маркіш та інші. Тільки солідарними діями з іншими поневоленими Москвою народами, остаточною ціллю яких є розвал СССР і відновлення на його території вільних національних держав, можуть жиди добитися свободи також для своїх братів.

ЕМЕРИТИ В СУСПІЛЬСТВІ

Про старших віком людей можна почути суперечні думки. Одні кажуть, що старші люди повинні зійти із сцени активного життя, відступивши її молоді, інші вказують на англійського державного мужа Винстона Черчилла, німецького канцлера Конрада Аденауера і Папу Івана XXIII, як на докази, що й старші люди можуть з великим успіхом виконувати надзвичайно важливу працю.

Про корисність старшого покоління свідчить особовий склад американської організації, званої Корпусом Миру. Коли в 1961-му році почали приймати добровільців до цієї організації, то мали на думці лише молодих людей, які могли б вести працю в далеких африканських та азійських країнах, де підсоння й умови життя дуже різняться від тих, до яких звикли американські громадяни.

Проте, недавно директор Корпусу Миру — Сарджент Шрайвер, ствердив, що серед 4.000 добровільців, які вишколюються або вже працюють за кордоном, є 90 осіб у віці понад 50 років.

Оці старші віком добровільці є милою несподіванкою для ініціятора створення Корпусу Миру — президента Кеннеді, який цими днями приймав у Білому Домі групу добровільців у віці понад 60 років, чоловіків і жінок. Між цими добровільцями Президент міг привітати Ралфа Кола, що має 76 років і свого часу стискав руку в Білому Домі Теодорові Рузвелтові, який був президентом в роках 1901-1908. Пан Кол є найстаршим добровільцем і працює тепер як інженер у Пакістані.

До найстарших добровільців належить і 69-річний Оскар Гавґен із Міннесоти, який недавно виїхав до Тунісії, де працює за своїм фахом при будові шляхів.

Між старшими добровільцями, як уже згадано, є й жінки, які з повним успіхом виконують свою працю в чужих країнах, здобуваючи симпатії їх населення для ЗДА. Журналіст Тагір Мірза кілька місяців тому писав у газеті „Морнінґ Ньюз" про 62-річного добровільця — панну Джейн Дюма:

„Мені, зокрема, подобається сива пані, найстарший член групи Корпусу Миру, що працює в Пакістані. Вона мені заявила: „Я люблю тутешній нарід, він дорогий мені, і тому я знов сюди прибула на працю". Оці слова старої жінки звучать переконливіше, ніж усі запевнення про міжнародне братерство".

Панна Дюма викладає соціологію в університеті в Райшагі і добре служить своєю працею Америці і Пакістанові.

Усі старші віком добровільці Корпусу Миру виявили бажання вступити до цієї організації з тих самих мотивів, що і їхні молодші колеги. Вони працюють в таких країнах: Нігерія, Сієрра Леоне, Ст. Лучія, Ель Сальвадор, Болівія, Джамейка, Сомалійська республіка, Філіппіни, Малаї, Гондурас, Перу, Еквадор, Індія, Етіопія, Непаль і Пакістан. Ці старші добровільці, крім теоретичного та практичного знання, мають ще й ті „духові дріжджі", яких не мають молоді люди, і тому вони у великій мірі причиняються до успіхів молодших членів Корпусу Миру.

З-поміж добровільців треба звернути увагу на подружжя емеритів, Кеннеді, що походить з Оберліну в Огайо. Джан Кеннеді має 58 років, а його дружина Міріям — 55. Вони працюють як учителі на Філіппінах. Дж. Кеннеді працював 30 років в адміністрації Оберлінського коледжу, а пані Міріям учителювала в народній школі. Вони мають вже дорослих дітей і внуків. Пан Кеннеді сказав: „Це була рідка нагода вступити до Корпусу Миру, і тому ми вирішили знову працювати, замість сидіти, склавши руки та нарікати на своє безділля".

Ген далеко на західньому узбережжі Африки, в країні Сієрра Леоне, працюють дві вчительки: 65-річна Сю Седов і 53-річна д-р Елізабет Ровзберри, спеціялістка від текстильної хемії. Ця остання має також наукові ступні з економіки.

Директор Корпусу Миру Шрайвер признає, що старші добровільці мусять мати кріпке здоров'я, щоб працювати в тій організації. Старші особи мають ще й ту трудність, що їм важче опанувати мову тієї країни, до якої їх посилають працювати.

Адміністрація соціяльного забезпечення стверджує, що кожного року пересічно півтора мільйона американців переходить на емеритуру. Директор Шрайвер заявив, що одна третина відсотка цих нових емеритів могла б виповнити контингент, потрібний кожного року для Корпусу Миру. І тому директор Шрайвер звертається до всіх тих емеритів, які почуваються на силах і мають потрібне фахове знання, щоб послужили для свого особистого вдоволення і для добра ЗДА кілька років в Корпусі Миру.

Треба було б також подумати і нам над тим, як використати наших емеритів для праці в різних українських товариствах та організаціях. Це вийшло б на користь старшим людям, які побачили б, що вони ще потрібні для громадянства; екористали б з цього і наші товариства та організації, маючи дешевих і дуже часто фахових, досвідчених працівників.

Досліджують таємниці океанів

Ню Йорк. — Американський Природничий Музей повідомляє, що його працівники інтенсивно працюють над дослідом океанів, які мають дуже багато таємниць, подібно як це є з космічними просторами. Жінки й чоловіки працюють разом над розв'язкою цих таємниць океанів в районі Багамських островів. Досліджують різні проблеми з ділянок: фізіології, біохемії, біофізики, водної біології, геохемії і біології клітини. З цих студій вже є такий наслідок, що винайдено такий сильний антибіотик, як пеніциліна, хоч його дія на широку скалю ще не є випробувана. Сподіваються, що в цих студіях знайдуть відповідь на розподіл клітин, і на виникання пістряка, та на те, як виникають неврологічні недуги. В тих дослідах знаходять численні дані, що є важливі для оборони країни, і тому уряд фльотових дослідів фінансує цю наукову працю.

ФРАНЦУЗЬКА АРМІЯ ГОТУЄТЬСЯ ДО ТОТАЛЬНОЇ ВІЙНИ

Париж. — Франція живе в передплебісцитній гарячці. Бо референдум, що відбудеться 28-го жовтня, буде справді плебісцитом для де Голя: або він, або партії. Про це вже говорять не тільки політичні діячі, але й люди на вулиці. Пристрасті розпалюються, Франція в напруженні чекає вирішення.

У передплебісцитну кампанію обидва табори кидають всі свої сили й усі можливі арґументи. Коли опозиція проти де Голя воює словесною і писаною пропаґандою, то уряд воює деякими фактами. Ось піднесено низькі платні, приобіцяно премії державним урядовцям, підвищено родинні додатки робітникам і урядовцям, заповіджено підвишку з початком наступного року.

Але певних арґументів уряд не підносить, і це дивує кожного, хто менше знає французькі відносини. Адже зусилля Франції в ділянці реорганізації армії, зміна її воєнної доктрини — це величезні атути в руках уряду. Але цього свого козиря уряд не підносить. І не тому, що це військова таємниця. В демократичних країнах таємниць, властиво, дуже мало, якщо вони взагалі є чи можуть бути таємницями довший час. Уряд цього атуту не підносить тому, що саме заслугу його в цій ділянці висуває ліва опозиція, як закид йому.

Ліва преса доволі голосно заговорила про „черговий скандал ґолізму": наставлення армії на війну проти червоних.

Ще напередодні підписання договору в Евіяні, де Голь скликав десять тисяч старшин до Страсбургу і виразно їм заявив, що армія своє завдання в Альжирі і взагалі в колоніях закінчила й тепер мусить працювати для чергової мети: оборони проти страшної небезпеки зі сходу. Та дальших деталів він не подав, і тепер їх витягає ліва преса, покликаючись на офіційні документи, на літературу, призначену для армії. І автентичности цих документів ставити під знак запиту не доводиться. Тим більше, що журналісти, присутні на великих осінніх маневрах в Арденнах і в Центральному масиві, самі могли бачити нову тактику армії і нові її завдання.

Під час осінніх маневрів на полях Шампанії і в горах Центрального масиву малося на меті тільки частинно провести спроби оборони проти ворожого наступу. В основному вони мали своїм завданням дослідити можливості знищення диверсійних груп, що їх ворог напевно скине в майбутній війні. Присутні фахові журналісти кажуть, що ці маневри показали, що нема способу перешкодити десантові диверсійних груп. Навіть нема способу перешкодити їм у виконанні першої серії саботажних завдань. Але є спосіб знищити їх згодом і виловити до останнього при умові . . активної співпраці населення.

Тут і повернемося до згаданих вище документів.

В нових інструкціях для армії сказано, що, в зв'язку з розвитком атомової зброї, воєнні операції набиратимуть щораз більше партизанського характеру. Навіть найбільш пробойові дивізії мусять бути зменшені щодо числа людей при збільшенні їхньої вогневої сили. Вони мусять бути повністю змоторизовані й зорганізовані так, щоб якнайбільше малих одиниць могли діяти самостійно.

В цьому напрямку треба реорганізувати армію, бо коли вже в останній війні у багатьох випадках не було суцільного фронту, то в майбутній він буде ще менш виразний. Війна відразу перекинеться на всю територію, бо ворог просочуватиме цілі дивізії по-за фронт, а саботажні групи закидатиме в далеке запілля.

Коли війна має бути тотальною, то й оборона мусить бути тотальною. Тому вже в цих маневрах армія проводила операції очищування терену від ворожих десантних груп спільно з жандармерією і використовуючи цивільне населення для розвідчої та інформативної служби. Майбутня організація оборони передбачає мобілізацію не тільки резерви, але й всього цивільного населення для відділів місцевої охорони.

Що ж це означає для майбутнього? Нічого іншого як те, що армія мусить перебувати в зв'язку з населенням. Військові округи мусять організувати вже тепер свою розвідчу мережу. А що війна буде не проти німецьких шпигунів, а проти червоних, то ясно, що військові округи мусять мати на оці всі комуністичні формації у Франції. Щоб справитися з цим завданням, старшини й підстаршини мусять бути вишколені ідеологічно, щоб розбиралися в політичних справах і могли поділити населення на певних і непевних.

Зрозуміло, що ліві, добачаючи в тому загрозу для своєї діяльности, кричать про „політизацію армії", що — мовляв — не згідне з демократією. Та — демократія загине, коли не зуміє зорганізувати своєї оборони. А скільки б не кричати про небезпеку фашизму, все ж ця небезпека дуже мала в порівнянні з небезпекою червоною. І тут без політизації не обійдеться. Адже наступатиме ворог дуже політизований. Наступатиме армія, в якій політрук грає першорядну ролю, в якій політичний вишкіл стоїть навіть перед військовим. Наступатиме потуга, що являє собою політичну силу більшу, як мілітарну, не зважаючи на всі досягнення в ділянці ракет.

У рамах політичної підготови військових кадрів, старшинам розписано загальні (дуже загальні!) інформації про те, як має вибухнути війна, що заповідатиме її прихід. На першому місті між ознаками недалекої війни стоїть повстання у Варшаві, а чергового дня відбудуться „важкі заворушення в Україні". Опісля Папа закликатиме до миру, але прийде мобілізація і — війна . . Не можна позбутися думки, що на Україну таки кожен розраховує, але ніхто не збирається їй допомагати. Вона виникає, як фантом, напередодні кожної війни. Вона є на рахунку, але як предмет, а не як партнер.

Як бачимо, Захід таки думає про свою оборону, бачить небезпеку. Але який же він слабий, коли французький уряд соромливо закриває ці заходи оборони, як річ, що його „компромітує" в очах власного населення. Скільки демонстрацій відбувається в Англії проти атомової зброї, скільки американська преса кричить проти всякого, хто, як Дж. Ф. Доллес, говорить про необхідність „ходити над пропастю війни, щоб врятувати мир". Все бо те, що має на меті зміцнення оборони вільного світу проти московського наступу зараз буде окричане „реакцією", як всяка спроба всякого МекКарті. В цьому — слабість Заходу. І тут перша перемога саботажних груп ворога.

О. Д-вич

Юрій Таркович

КНИГА, ЯКУ ВАРТО ПРОЧИТАТИ

Недавно появилася в продажу книга "A Study of Communism", автор якої є Едгар Гувер, протягом майже сорока років незмінний голова ЕфБіАй — Federal Bureau of Investigation. В цій книзі яскраво змальована картина розвитку комунізму, починаючи від Маркса, а кінчаючи Хрущовим. У ній подано, зокрема надзвичайно цікаві дані про підривні дії комуністів в ЗДА, про які автор напевно добре поінформований.

Книга Едгара Гувера дуже важлива ще й тим, що в цій читач знаходить вичерпні дані про американську допомогу для СССР під час останньої війни. Кількість зброї, що її передала Америка большевикам, така величезна, що кожному стає зрозумілим, як могли совєтські полчища докотитися аж до ріки Ельби, не зважаючи на шалений спротив німецьких армій. Очевидно, що без американської помочі СССР був би завалився під ударами німецької зброї навіть при фатальних помилках Гітлера і більш як нерозумній політиці нацистів у відношенні до-неросійських народів СССР.

Як зазначає Е. Гувер у своїй книзі, ЗДА доставили СССР 7.000 танків, що в умовинах другої світової війни було величезною кількістю; 14.000 літаків, 135.000 кулеметів, понад 100 різного роду вантажних кораблів, 8.000 протилетунських гармат, 2.000 льокомотив і 200 міноносців, без яких Москва не могла б боротися проти німців на морі. Америка доставила СССР 300.000 тонн вибухових речовин, 10.000 вантажних вагонів, 400.000 вантажних авт і 50.000 відомих у всьому світі „джіпів". 500.000 тонн залізничих рейок, 600.000 тонн хемічних продуктів і безліч військових матеріялів, без яких совєтська армія ніколи б не побачила Берліну, Відня чи Праги. Тільки завдяки американським грошам, американській індустрії Москва могла виграти оцю страшну війну з Німеччиною, яка, воюючи з цілим майже світом, напевно дала б собі раду із совєтськими „доблесними" військами та її „геніяльними" командирами.

Треба справді подивляти відвагу і об'єктивність шановного автора книжки Е. Гувера, який про помилки ЗДА у відношенні до СССР пише так одверто.

Гувер стверджує, що вся ота допомога для СССР коштувала Америці понад 11 більйонів долярів, точно: 11.141.470,000 долярів. Це значить, що кожний американець сумою 170 долярів посередньо допоміг Сталінові захопити половину Европи. 11 більйонів долярів у той час відповідають тепер сумі понад 20 більйонів.

Зрозуміло, є різні погляди щодо потреби і доцільности американської допомоги для СССР під час другої світової війни. Ми, зрозуміла річ, уважаємо, що це була колосальна помилка, за яку платять і платитимуть ЗДА, сотні мільйонів европейців, в тому числі й українці. Але, як завжди, є в тій справі і друга сторона медалі. При одній нагоді професор історії СССР Сиракюзького університету, стейту Ню Йорк, сказав нам приблизно таке: В той час Вашинґтон смертельно боявся двох речей, а саме, що Німеччина може перемогти СССР, і тоді Америка не мала б сили побороти Німеччину і Японію; подруге, Вашинґтон боявся, що Гітлер може укласти сепаратний мир з Сталіним, і тоді вісь Берлін-Москва-Токіо обернулася б проти ЗДА-Англії. А це була б страшна річ. Треба признати, що такі побоювання в той час були оправдані.

Борис Антоненко-Давидович

ЗА ШИРМОЮ

РОМАН

(18)

Жучка нервово замахала розтріпаним хвостом, лизнула з вдячности повітря й ще раз недовірливо подивилась на Олександра Івановича. Переконавшись, що й той не виявляє до неї ніяких ворожих намірів, вона обережно підступила до миски, ретельно обнюхала її звідусіль, потім завмерла, наче обмірковувала щось, і раптом потягла зубами з миски переплутані петлі варених курячих кишок. Вона спритно підкинула їх угору, щоб не бруднити об землю, і вдало закинула собі на шию й спину. Далі знову глянула на Олександра Івановича та його матір і яку хвилину не зводила з них ока, немов дякувала; повернулася вбік і, піднісши весело вгору хвоста, бадьоро побігла через кущі на город.

— А тепер десь, мабуть, зариє їх, щоб згодом поласувати, — сказав не зовсім переконано Олександер Іванович, але мати заперечливо похитала головою:

— Ні, Сашку, вона понесла комусь. І дивись, — сказала, трохи помовчавши, видимо, думаючи про щось своє: — Найкращий шматок понесла, що його і сама охоче з'їла б!..

Олександер Іванович зацікавивсь. Справді, — куди й чого понесла сука те, що звичайно собаки хапають з льоту й миттю пожирають, не думаючи ні про що, окрім задоволення свого шлунку? А надто в такому, завжди голодному стані, як у цієї суки!

Олександер Іванович пішов, а далі побіг за собакою, не роздивляючись цього разу собі під ноги, де йому випинались на путі паростки помідорів і часом лежала на стежці гудина кандаляків. На хвилину Жучка зникла йому з очей, та ось її чорна спина мелькнула між листям гарбузів і знову поринула серед зела, немов собака плив якоюсь зеленою рікою.

Перед дувалом Жучка спинилась, трохи присіла на задні лапи й напрочуд легко перестрибнула через вилім. Далі побігла стежкою між грядками до сусідньої кибитки.

Олександер Іванович поспішав, намагаючись не спустити собаки з очей. Він перебіг сусідським городом і наближався до кибитки, що причаїлась за густими деревами урюків і персиків, підійшов уже до винограднику неподалеку кибитки і тут крізь густе виноградне листя побачив у кутку двору чорну суку. Турботно оглядаючись на гладкого песика, що з насолодою шматував зубами й лапами смачні курячі потрухи, вона бігла вже назад, на лікарняний двір, доїдати в місці помиї. Та, мабуть, і не слід було їй довго затримуватись на подвір'ї тих людей, що без жалю прогнали стару суку, скоро підросли її щенята...

Вражений Олександер Іванович, затаївши дихання, стежив за собакою, і в думці йому вже не мати, а хтось інший — знову проказав: „Дивись: найкращий шматок понесла, що його і сама охоче з'їла б!.."

Проказав і важко зідхнув.

IX

— Яке смачне сьогодні молоко! — сказав учора ввечері Олександер Іванович, сам дивуючись, що йому раптом засмакувало воно, та за кілька хвилин він забув і про ці слова, і про молоко, до якого взагалі був байдужий. Але ці незначущі, сказані мимохідь слова запам'ятались старій матері і ось цілий день не йдуть з думки.

З молоком у старої був завжди клопіт. У домі його брали тільки для Васі й Ніни Олександрівни. Стара не йшла в рахунок. Хоч її слабе нутро охотніше від усякої іншої їжі приймало б тепер молоко, та воно було дороге в цьому кишлаку, і тому не про неї. Не дивно, що невістка і не запропонувала його свекрусі, а сама Одарка Пилипівна навіть тепер, коли Ніна Олександрівна поїхала до Ташкенту, а вона лишилась у домі повною господинею, не зважувалась доторкнутись до такої дорогої їжі і все, що лишалось від малого Васі, подавала синові, а якщо той забував випити, ставила на кисляк.

Колись у Переяславі вона мала навіть свою корову, пила того молока досхочу ще й добрим людям давала. Але корову давно довелося продати, коли сини подались учитись до Києва й Москви; проте, живучи в Переяславі, мати ще дозволяла собі інколи купувати на базарі глечик ряжанки, а то й поласувати сметанкою, та про минуле краще не згадувати...

Невістці, як і в усьому іншому, вона не могла догодити з молоком, хоч якої мороки зазнала, шукаючи та вибираючи його на базарі. Воно не без того, що базарне молоко в кишлаку бувало часом і розведене, і волосинки в ньому плавають, і вершки зібрано, та де ж його взяти іншого. Маючи тепер розв'язані руки в господарстві, стара заходилась напитати десь доброго молока й таки напитала.

Кибитка, куди вона ходила оце кілька днів по молоко, була не близько, і не кволим старечим ногам Одарки Пилипівни дибати щодня в таку далечінь, та вона залюбки, коли надвечір спадала спека, а Олександер Іванович ішов на вечірній прийом до амбулаторії, брала за ручку Васю, а в другу руку кошика і в супроводі Жучки тихо йшла затіненою стороною на далеку вуличку. Квартиру вона тепер ніколи не замикала, бо вже знала, що серед узбеків нема злодіїв і взагалі в кишлаку ніхто не переступить порога чужої кибитки, поки господар не відгукнеться зсередини...

Одарка Пилипівна потроху вже стала звикати до цього чудного краю, де вліті пече нестерпне сонце, а взимку майже не буває снігу, де попервах їй усе здавалось таким дивним і немилим, що, якби не син, вона, напевно, відразу ж пропала б серед цих людей чужої мови й нашої віри!

Хоч і не була вона ні замолоду, ні в літах запопадлива до церкви, та тут, на чужині, їй не раз хотілося піти на вечірню, послухати, як співає півча, подивитись, як урочисто править Службу Божу старий священик. Але тут не було церков, і коли їй випадало часом проходити повз давно закриту стару мечеть, де на мінареті ще поблискував, замість хреста, срібний півмісяць, їй — чи то з остраху, чи з нахлинулої раптом побожности — хотілося нишком перехреститися на цю, хоч і магометанську, та все ж церкву.

ЖОВТЕНЬ — МІСЯЦЬ ФОНДУ „ВЕСЕЛКИ". ДОПОМОЖІТЬ „ВЕСЕЛЦІ" ПРОЯСНИТИ ДУШУ УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ! ВИШЛІТЬ СВОЮ ПЕРЕДПЛАТУ І ЩЕДРУ ПОЖЕРТВУ НА ІІ ВИДАВНИЧИЙ ФОНД!

Айзенгавер закликає промисловців до активної політики

Гат Спрінг, Вірджінія. — Колишній президент Д. Д. Айзенгавер в промові на зборах Ради Бизнесменів закликав всіх підприємців - промисловців „вести активну політику", так як це роблять робітники, політичні партії і кандидати на членів Конгресу. Коли промисловці будуть вести активну політику, тоді зможуть добитися, що у Вашингтоні буде прихильний для промислу уряд, який погодиться на зменшення прибуткових податків, і від корпорацій і від осіб. Зменшення податків скріпить економіку країни, до чого треба ще, на думку Айзенгавера, конче зменшити федеральні видатки. Коли уряд зменшить федеральний бюджет, тоді промисловців і підприємці знов матимуть довір'я до фінансової політики уряду. На цих самих зборах промовляв і голова Ради Президентових Дорадників д-р Волтер В. Геллер, який заперечував твердження економістів, що передбачали зменшення крайової продукції в першій чверті 1963-го року на два більйони долярів. Геллер казав, що можливість зменшення економіки в найближчих місяцях заставляє уряд запропонувати зменшити податки від січня 1963-го року. Д-р Геллер твердив, що повільний темп росту економіки не був спричинений акцією уряду в справі підвищення цін на сталь.

Дейвід Рокефеллер пропонує зменшити податки на $10 більйонів

Ди Мойн, Айова. — Президент Чейз Мангеттен Банку Дейвід Рокефеллер, промовляючи на конвенції Т-ва Банкірів стейту Айови, домагався, щоб федеральний уряд запропонував зменшити податки від 8 до 10 більйонів долярів, бо тільки тоді „відкривається шлях до росту приватної економіки". На його думку мале зменщення податків не скріпить економіки, крайова продукція якої виносить $550.000,000,000 річно. Він сказав: „Це виглядає на парадокс, але тільки більше зменшення податків може спричинити повний ріст економіки, добробут і збалянсований бюджет". Під час попередніх двох рецесій збільшували федеральні видатки, але це не дало повного росту економіки. В першому році зменшення прибуткових податків не дасть збалянсованого бюджету, але пізніше економіка так швидко буде зростати, розумує Дейвід Рокефеллер, що буде добробут і збалянсований федеральний бюджет. Рокефеллер рекомендує також і зменшення федеральних видатків.

Українська Літературно-Мистецький Клюб Нью Йорк

З Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю 26-го жовтня ц. р. відбудеться вечір з ілюстрованим репортажем про цьогорічну Ювілейну Пластову Зустріч на Вовчій Тропі в Іст Четтем. Пояснення даватимуть пп. сеньйорка Ольга Кузьмович і Леся Храплива. Висвітлюватиме діяпозитиви пл. сен. д-р Микола Кузьмович. Початок о год. 8-ій веч.

● В Единбургу у Шотляндії відбулась велика парада у зв'язку з приїздом туди норвежського короля Олафа V. Король, разом із королевою Єлисаветою і князем Единбурським їхали відкритою каретою, запряженою в коні, вулицями тієї столиці Шотляндії. Король Оляф дістав в університеті в Единбургу почесний докторат права.

УКРАЇНСЬКІ СТУДЕНТИ МЕДИЦИНИ ОРГАНІЗУЮТЬСЯ

УПРАВА МЕДИЧНОЇ ГРОМАДИ З ПРЕДСТАВНИКАМИ ГОЛОВНОЇ УПРАВИ УЛТПА

У горішньому ряді зліва направо сидять: В. Григорович, д-р В. Гук (орг. реф. УЛТПА), панна Л. Зубаль, д-р Р. Сочинський (голова УЛТПА), Я. Сидорак (голова Медичної Громади). Долішній ряд: Ю. Сай і Р. Керницький. На знимці нема: Ю. Терщаковця і В. Когутяка.

У висліді однорічних підготовчих старань організаційного референта Головної Управи Українського Лікарського Товариства Північної Америки д-р Володимира Гука та при активній допомозі студентки мекицини панни Лариси Зубаль з Вейнського Стейтового Медичного Коледжу в Мишиген зорганізовано при УЛТПА окремий Відділ Студентів Медицини, що його за традицією найчисленнішої колись студентської медичної організації названо „Медичною Громадою".

Відділ ставить собі завдання об'єднати та залучити до праці всіх студентів медицини й споріднених фахів (дентистики, фармації, тощо) українського походження, які перебувають поза рідним краєм. Цей „екстратериторіяльний" принцип матиме, звичайно, великі труднощі у практиці, зате він створить рамці для згуртування та ідейно-професійного зближення молодих адептів медичних наук на національній українській базі та стане важливим помостом поміж двома поколіннями лікарів, які працюють і готовляться до праці, хоч і поза рідними землями.

8-го вересня відбулися перші ширші сходини „Медичної Громади" в Ню Йорку. Представниками від Головної Управи УЛТПА були голова д-р Ростислав Сочинський, який привітав присутніх, представив значення такої організації та побажав успіху в майбутньому, і орг. референт д-р Володимир Гук, що звітував про дотеперішню організаційну працю та змалював цілі й завдання Громади.

На сходинах вибрано Управу „Медичної Громади", до якої увійшли студенти медицини: голова — Ярослав Сидорак, заст. голови — (для організації студ. Канади) — Юрій Терщаковець, секретар — Лариса Зубаль, орг. референт — Юрій Сай, члени Управи — Віктор Григорович, Роман Керницький і Всеволод Когутяк.

Перед новоствореною „Медичною Громадою" є великі перспективи, бо число українців, які студіюватимуть медичні науки, напевно з часом зростатиме. Завданням УЛТПА і керівних чинників Відділу Студентів Медицини буде подбати, щоб нові адепти медицини підготовлялися та виховувалися в атмосфері сумлінного сповнювання їхніх обов'язків і повинностей супроти своєї української суспільности, а тим самим продовжували світлу традицію українських лікарів - суспільників і громадян.

Окрема сторінка в „Лікарськім Віснику", органі УЛТПА, який студенти медицини одержують безкоштовно, буде трибуною Медичної Громади для інформації й удержування контакту з її членами, розкиненими по різних університетських осередках.

Плянується праця для приєднання решти студентів медицини, що студіюють в університетах ЗДА і Канади, а також є плян нав'язати контакт із студентами медицини в Европі та інших частинах вільного світу.

Просимо всіх тих студентів, які ще не є членами „Медичної Громади", подати свої прізвища, приватні адреси, назви й адреси медичних шкіл на нижче подану адресу Т-ва. Коли ж ці слова до них не дійдуть через пресу, просимо про це їх батьків, родину, приятелів, чи знайомих

Ukrainian Medical Ass'n of North America, 2 East 79th St., New York 21, N.Y.. U.S.A.

Головна Управа УЛТПА

Теодор Терен Юськів

Тенор Михайло Дуда

Коли я в пізнє надвечір'я „Дня Праці" опинився у Філядельфії, перше, що довелось почути, було трагічне: — Дуда в лічниці, завтра операція: нирки. Хоч я не мав часу, та не відвідати хворого було б гріхом. Якесь зловіще прочуття шугнуло в душі: невже кінець ?..

По майже годинній шуканині в лічниці вкінці знайшов я Дуду. — Пізньоосіннього сонця усмішкою зустрів він мене в своїй самотності: „Добре, що ти прийшов!..." — А я ніби недовірливо: „Михайле, ти, хворий?!" „Е-е... це ще з большевицької тюрми у Відні..." — тоном, що звучав: нема про що й говорити, — зрезигновано відповів хворий.

І поплилва спрокволи, довга, тиха розмова про минулий спів, про лепські тони, за тих, що співають, а передовсім про його навчання і учнів. Скільки то ще задумів леліяв він!.. — Пізно прощаючись підбадьорював я: „Не дайся! Силою розгону хоч до 75-ох докотитись мусиш!" З вибачливою посмішкою поправив Михайло мене: — мені віщували 87!... Та не так сталося...

Це було наше останнє побачення і кінцева сердечна розмова про ідеал його життя, мрію його мрій: спів.

А все ж таки важко якось погодитись із думкою, що того кремезного, присадкуватого Михайла Дуди немає вже між живими. Одні вважали його за оригінала, інші за фантаста, треті за дивака, та ніхто не звернув уваги і не зумів оцінити його безкомпромісової і всецілої посвати одній ідеї, що присвячувала його всенькому житті: мистецтву.

Дуда був інженером, і, знаючи мови, міг як і інші знайти денебудь працю і зажити ненайгіршим життям. Однак він, вибравши співацьке звання, пішов цим шляхом непохитно і незломно аж до останнього свого віддиху. Знаменний і ясний приклад для нашої еміграції! Шлях співака не легкий, а в нас він особливо тернистий. І не впіймати дипломами цього звання нікому. Наша еміграція потрапила вивести вже тут нових інженерів, лікарів, вчителів коледжів, молодих учених; навіть у важкій ділянці музики, ось, хочби фортепіяну, вибивається дехто, та молодого, справжнього співака, за 13-ть літ нашого масового побуту в ЗДА, ми ще не діждалися і досі!

Беручи ж під увагу три - чотири роки підставового навчання, ми вже мусіли б мати яких три кляси - річники нових співаків. Тим часом, як хтось там швидко вирине, то ще швидше й зникне в пилюзі буднів.

Дуда не був великим співаком у значенні техніки, інтерпретації, співацьких тонкощів-нюансів і піднебесного мистецтва. Зачавши пізньо студіювати спів, не граючи на жодному інструменті, не маючи змалку музичного підготування, йому тяжкувато приходило вже саме опанування музичної партії. Постійно мав мороку з ритмічністю, це було великою перешкодою в його оперовій кар'єрі. Однак у самім його співі, була завжди велика щирість, безпосередність і серце. Деякі невеличкі речі, що він їх виконував, остали на довго в пам'яті. От хочби так вдало співане на концерті в Берліні (під час війни) — народнє — веселе: „Ой, піду я до млина, до млина", тощо. — Мав успіхи теж співаючи довший час на концертах для армії під час війни, мав він навіть свою малу, мистецьку групу. Дуда був енергійний, дуже підприємчивий, невичерпаний в нових задумах і плянах, добрий організатор. По війні, в таборах утікачів, в Німеччині, пробував сил теж на полі хорової дириґентури.

Та найбільшим атутом Дуди, в борні за співацькі верхів'я був його голос. На це звернула критика увагу вже під час його львівського дебюту в залі Лисенка 1937 р. Цей голос розвинувся в дальших роках, виплекетився, змогутнів. Найбільшою помилкою Дуди було те, що він приїхавши до ЗДА, пробував ще виступати на сцені і співати. Таж навіть і самі генії-співаки не співають, хворіючи. Діяльність його повинна б була обмежитись до навчання.

Коли Дуда був здоровий, його тенор був великої кляси. Це був гарний, темної краски, рівний у всіх позиціях, майже драматичної натуги голос. Щодо сили, то він міг рівнятися тільки з Голинським. Пригадую, як ми, з тієї ж професії завжди подивляли його тенор. Одною з великих прихильниць голосу Дуди була наша сопроністка Синенька-Іваницька. Ми, довго нераз, з признанням гуторили з нею про його голосові дані.

Дуда був повсякчасним доказом, що знамениті голоси походять не тільки з Італії, але і з нашої України. Тільки в нас, бездержавної нації, не має таких сприятливих умовин, які має Італія. Дуда був прикладом, що в українськім народі, в якій то частині не було б, існує голосово сольовий, невичерпний матеріял і таланти, що їм тільки треба дати відповідний вишкіл і, сцену, а вони співатимуть на славу собі і соловїній Україні.

Інавгурація академічних викладів у Вінніпегу

Інавгурація „академічних викладів УВАН" у Канаді в 1962 - 1963 р. відбулася в неділю 23 вересня 1962 в залі Українського Народного Дому. Зібрання УВАН відкрив віце-президент УВАН д-р М. І. Мандрика, вітаючи приявних і офіційно започатковуючи 14-й рік академічних викладів, своєрідного „народного університету".

Головну доповідь про розвиток і сучасний стан української лексикології (словникарства) виголосив проф. Яр. Рудницький, виходячи з Шашкевичого твердження, що „судилося нам послідними бути", він розповів про справу українських словників, а зокрема пояснильно-етимологічного словника, над яким він працює від 1941 року. Після 20 років праці й після того, як усякі більші й менші фундації й приватні видавництва відмовилися друкувати такий дорогий словник (коло 20.000 долярів), автор рішився видавати його на власний кошт у серіях УВАН в Канаді. До такого рішення спонукала його велика потреба в такому словникові, бо досі українську мову вважали на міжнародному полі здебільша за діялект російської. Тут, на його думку, не можна обмежуватися ані до протестів, а ні до дешевих патріотичних брошурок про давність української мови й абетки, а треба дати щось поважніше на полиці університетських і національних бібліотек у вільному світі. З цієї причини автор рішився видавати свій словник по-англійськи.

Над доповіддю розвинулася широка дискусія, в якій взяли участь: д-р Л. Голейко, ред. С. Волинець, ред. М. Грушка, мгр. В. Жила, ред. Зельський, пані О. Войценко і інші. З приводу доповіді відбулася виставка українських та іншомовних словників, яку присутні оглядали в великим захопленням.

Советський поет Євтушенко таврує терор Сталіна

Москва. — У московській „Правді", як теж в „Комсомольській Правді" появився вірш 29-річного поета Євгенія Євтушенка, в якім він закликає советську владу, щоб вона поставила „подвійну і потрійну сторожу при кам'яній могилі Сталіна, яка б перешкодила поворотові на землю духа Сталіна і сталінського минулого". Євтушенко гостро таврує „нехтування спільного добра, доноси й арешти невинних" за часів Сталіна і твердить, що Сталін із могили все ще видає накази Енверові Годжі (албанському диктаторові) та що він має ще чимало потаємних звеличників.

З діяльности денверської групи УВАН

Влітку 1962 гостила в стейті Колорадо малярка Марія Гарасовська-Дачишин, з Шикаго. Перед її від'їздом з Денверу місцева Група УВАН, влаштувала 29 вересня чергове засідання інформаційного характеру, присвячене її творчості. На ньому був перегляд її малярського здобутку в Колорадо та подано відомості про її мистецьку діяльність взагалі.

Збори, під головуванням мгра Любомира Колтунюка, згадали передовсім тих, що в міжчасі відійшли від нас: в Ню Йорку відомого українського поета і прозаїка Теодосія Осьмачку й видатного українського науковця проф. Миколу Єфремова, дійсного члена УВАН у ЗДА, та в Денвері заслуженого борця за українську державність — генерал-поручника Івана Омелянович-Павленка. Пам'ять їх вшановано вставанням і одно-хвилевою мовчанкою.

Після цього голова зборів представив М. Гарасовську-Дачишин, абсольвентку Краківської Академії Мистецтв і відому ще в Краю малярку із довголітнім стажем.

Пані М. Гарасовська-Дачишин виголосила своє „Вступне слово".

З черги пані Стефанія Левченко реферувала про „Творчість та життя" мисткині на підставі недрукованих матеріялів поета Теодора Курпіти.

Закінчив першу частину засідання перегляд 45 олійних образів-краєвидів, пензля М. Гарасовської-Дачишин різного розміру, з околиць Аспену, Айдаго, Спрінґс, Гленвуд Спрінґс, Естес Парку й інших гірських місцевостей Колорадо. Представлено присутнім всю збірку гарних барвних полотен із відповідними поясненнями малярки.

Другу частину засідання зайняло висвітлення 70 діяпозитів творів мисткині, мальованих за час її перебування в ЗДА, старокраєві твори, на жаль, майже всі згинули. Висвітлення відбулося заходами п. М. Добровольського з поясненнями мисткині...

Діапозитиви обіймали краєвиди з Висконсину, та Кетскільських гір в стейті Ню Йорк, портрети, квіти, мертву натуру, тощо. Деякі з тих образів були відзначені на різних виставках. На жаль діяпозитиви, виготовлені аматорським способом, виявилися при висвітлюванні не цілком задовільними, живі барви оригіналів втратили на екрані свої кольори. Все ж таки авдиторія мала загальне уявлення про характер малярської творчости М. Гарасовської-Дачишин.

Після того відбулося обговорення інформацій про творчість та життя мисткині, її колорадських образів та висвітлених діяпозитивів. В обговоренні взяло участь 6 осіб з поміж 48 присутніх на залі, в тому числі — 10 американських гостей.

З'ясовано талановиту мистецьку різносторонність творчости М. Гарасовської-Дачишин, її неспокійну вдачу, та неабияку вітальну силу, що виявляється у витривалій праці й впертості осягнені своїх цілей. Останньо, на Літерат. Конкурсі Світ. Фед. Укр. Жін. Організацій відзначено її статтю про „Колорадо", опис торішньої подорожі. Від деякого часу мисткиня засадничо портретистка більше уваги приділяє малюванню краєвидів. В цих цілях побувала вже в кількох стейтах ЗДА, зокрема в Колорадо двічі.

Стверджено значний мистецький поступ М. Гарасовської-Дачишин в цьогорічних краєвидах з Колорадо, порівнюючи з минулорічними. Це торкається не тільки якости змальованих образів, але є їх кількости: влітку 1961 — понад 20, а в 1962 — 45 образів.

Відповідаючи на поставлені запити, мисткиня розповіла, між іншим, про способи вжиті нею в шуканні кращих для малювання закутків Колорадо. Вона вміло знаходила друзів завдяки своїй товариській та живій вдачі. Згадала про різні умови, за яких відбувалося малювання. То був, начеб то, вгляд, деякі образи ще не викінчені. Вона зможе це зробити згодом, в майстерні, маючи в своїй уяві і відчуттю відповідний краєвид.

Пані М. Гарасовська-Дачишин подякувала за зорганізовану для неї ширшу зустріч з українським громадянством Денверу. При тому висловила здогад, що Колорадо є мабуть найбагатшим стейтом в ЗДА на прекрасні краєвиди, але одночасно, ізза частої зміни погоди в горах, на різних висотах є мабуть найтруднішим завданням для маляра. Одне й друге має особливу притягаючу силу для мистців. Звернула увагу присутніх на те, що представлені на засіданні в підрамках образи багато втрачають на вигляді тому, що схоплені так би мовити „під час роботи" і не оформлені в належні рами. Після цієї першої ще „вохкої" виставки, мисткиня має намір влаштувати подібні виставки своїх колорадських образів, краще оформлених, по інших визначних містах ЗДА.

Закриваючи засідання, голова зборів дякував мисткині від імені всіх присутніх за повний мистецьких вражінь вечір, що притягнув таку значну кількість гостей, за мистецький розголос Колорадо й запросив її знову відвідати Денвер і Колорадо влітку наступного року. Підсумовуючи висліди засідання, голова висловив думку, що окрім естетичної насолоди, представлений на засіданні малярський матеріял і його обговорення мають також і свою мистецтвознавчу вартість, бо спричинились до часткового пізнання сучасного стану українського малярства в ЗДА.

Л. Б.

Зі спорту

„ІНТЕР КЛЮБ" — „ТРИЗУБ" 1:1 (0:0)

Ню Йорк, 14-го жовтня. — Всі, що бачили змагання „Тризуба" з „Інтер Клюбом" у Філядельфії, не сумнівалися, що відплатна зустріч цих дружин буде завзята і важка. Вже в 5-ій хвилині стріл Манджіні дав нагоду воротареві противника попisатися. Акції „Інтеру" в 7-ій і 8-ій хвилині закінчилися гострим стрілом Джіяконе, що його оборонив Варварюк. Легку перевагу „Інтеру" зліквідовано щойно в 15-ій хвилині гри, після чого настав період відкритої гри, в якій Яковина зраджував кондиційні браки. Мої побоювання, що його запас „пороху" може вистачити найвище на 60 хвилин гри, на жаль, здійснилися. Вину за це справедливо можна приписати тренерові, який не випустив на грище замість Яковини — Горзелінґа, твердого і аґресивного змагуна. Також на місце Олівера треба було поставити більше досвідченого і з офензивними здібностями Зофа. Найкращими змагунами „Тризуба" були Варварюк, а далі Рач, Ілай і в нападі Володимир Чижович. Нога був кращим, як у попередніх грах, і його „бомба", від якої спасла „Інтер" поперечка, заслуговує на особливе відзначення. Карний, що його виконав Нога, був майстерним.

„Тризуб" провадив до 87 хвилин 1:0. Ще досі не навчився „Тризуб" трьох речей: викидати авти, бити наріжняки і в потребі грати на час. Ворота, завдяки яким „Інтер" зремісував і здобув точку, гідні відзначення. Блискавкова акція Джіяконе — Санчез — Нунез закінчилася сильним стрілом з повітря, піввисоко, є противний від уставленого воротаря бік. Не без вини тут були оборонці, які непотрібно вийшли задалеко в поле. Низький ремісовий вислід був заслугою воротарів.

Склад „Тризуба": Варварюк, Олівер, Рач, Кравець, Ферейра II, Ілай, Нога, Чижович, Ферейра I, Манджіні, Яковина. — Резерва: Горзелінґ, Зоф, Куденко.

Яр. К-ий

ПОРТУҐАЛЬСЬКИЙ СК НЮАРК — „ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" НЮАРК 2:2 (1:2)

Неділю, 14-го жовтня. — Чергову зустріч в циклі першенських гор Ам. Футб. Ліґи, цим разом з місцевими темпераментними портуґальцями, Чорноморці закінчили першим в цьому сезоні — ремісом. Були це типові, завзяті змагання за точки, з додатком аж 4-ох контузій (по дві в кожній дружині), що їх спричинив суддя Френсіс Мек Ґовах, допустивши до надто гострої зі сторони господарів — брутальної ри і контузій в нашій дружині зазнали І. Боянівський і А. Яровий. Суддя зіґнорував двократно карні вчинки змагунів портуґальців під своїми воротами (придержання руками змагуна при кінці змагань).

Щодо самої гри, то наша дружина, а радше її поодинокі змагуни, грали дещо з пересадним респектом до, зрештою, поважного кандидата на першуна Ліґи. Проблиск самопевности прийшов в 17 хв. гри, коли дебютант в центрі нашого нападу, Олесь Чайка, холоднокровно здобув ведення 1:0. 13 хв. пізніше, Грабовський, відв'язавшись вд свого опікуна Саварина, вирівняв для господарів 1:1 з близької віддалі. Ведення вдруге і вислід половини 2:1 для „Чорноморської Січі" здобув лівий крайник Рада в 35 хв. гри.

Чергові гарні акції нашого нападу не увінчалися успіхом. Перестрілили Мек Лавд, Персі і Чайка, а решту ліквідували енерґічно дифензивні лінії Портуґальців.

Друга половина пройшла під знаком майже однакових можливостей. Знесення з площі контуженого в коліно оборонця Боянівського дошкульно відбилось на грі нашої дефензиви. В 50 хв. Моралес, виробивши собі вигідну позицію, стрілив найгарніші ворота гри, вирятувавши таким чином Портуґальців від першої поразки.

Після цих змагань, Портуґальці дальше на спілку з „Тризубом", займають перше місце 3 і 4 рівнож із однаковою кількістю точок зайняли „Інтер" і „Чорн. Січ". Дальше слідують „Ґакаоґ" і Фол Ривер, „Юрікс" і „Фальконс-Варшава".

Склад „Чорн. Січі": Бенедетто, Саварин, Боянівський, Силих, Едвардс, Понось, Яровий, Каздоба, Мек Лавд, Чайка, Персі, Рада, Лужняк і Шпон. Ланковий В. Маркусь.

Ом. Тгардовський

Внаслідок перестуди Президент припинив виборчу кампанію

Вашинґтон. — 20-го жовтня президент Кеннеді занедужав на перестуду і мусів із Шикаґа вертатися до Вашинґтону, не закінчивши виборчої кампанії в користь демократичних кандидатів, яку він плянував вести ще в суботу й неділю. Недуга Президента, — це легка перестуда горішньої частини віддихових органів, і його лікарі лікували звичайним в цьому випадку лікарством, аспірином та антигістаміною. 20-го жовтня температура була на один ступінь вища від нормальної. Президент сказав був губернаторові з Висконсину Ґейлордові А. Нелсонові: Почуваюся зле. Мушу від'їхати В понеділок зателефоную вам, коли прийду до Висконсин". В неділю Президент почувався краще і був на Богослужбі в католицькому костелі. Коли Президент прибув до Шикаґо, то десятки тисяч осіб вітали його на вулицях міста, коли в суботу перед полуднем виїздив до столиці, перед готелем стояв тільки малий гурт людей. Досі ще не є відомо, чи Президент матиме час відвідати ті міста, в яких він не міг бути внаслідок недуги. 19-го Президент промовляв в Клівленді і в Спрінґфілді, де підтримував демократичних кандидатів, головним чином конґресмена Сідні Р. Ятса, який кандидує проти сенатора республіканця Еверета Мек-Кінлі Дірксена, що старається про перевибір. В Клівленді мали бачити Президента коло 500.000 осіб. Кеннеді їхав разом в авті з губернатором Майком Ді Саль і сенатором Френком Дж. Лавші, які стараються про перевибір. У Вашинґтоні поширилася була поголоска, що Президент припинив виборчу кампанію, бо мала б ніби початися військова акція проти Куби. З урядових кол повідомляють, що мають відбутися морські маневри в районі Порто Ріко.

● Нюйоркська фірма продажу старих літаків Фредерік Б. Ейєр дістала до продажу літак родини Кеннеді, який має коштувати $375.000. Цей літак продасться тому, що він вже не є потрібний родині Президента.

● Колишній тимчасовий арґентинський президент П. Е. Арамбуру передбачає, що його країна осягне стабільність і поступ без тоталітарного уряду, бо арґентинські військовики „витягають шаблі, щоб оборонити народ, і ховають їх, щоб не бути диктаторами".

ВІСТІ З ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНЦІВ У ВАШИНҐТОНІ, Д. К.

Третього листопада в суботу Об'єднання Українців у Вашинґтоні влаштовує велику осінню забаву в готелі „Вашинґтон". Оркестра „Веселий Звук" з Філядельфії, Па., під керівництвом Гентоша подбає за те, щоб шановні пані й панове, старші й молодші й гості забавились весело! Початок забави о годині 8:30 ввечері.

Академія в Листопадові Роковини відбудеться в неділю 4-го листопада в „Олл Совлс Юнітеріен Чирч Голл" при 16-ій і Гарвард вулиці (Норт Вест). Початок о 4-ій годині по полудні. Програма буде на запрошеннях.

Мирон Пилипець

● Савді - арабський король Савд призначив теперішнього свого представника в Об'єднаних Націях, свого молодшого брата князя Фейсала на прем'єра. Загально вважають, що король Савд хоче скріпити становище своєї країни, яка підтримує монархістів в сусідньому Ємені — проти Об'єднаної Арабської Республіки, яка активно підтримала єменських республіканських змовників.

Посмертні згадки

Григорій ДЕМКОВИЧ — член Т-ва ім. І. Франка, Відд. 334 УНСоюзу в Клівленді, Огайо, рек. секретар впродовж останніх 6½ років, упокоївся в Бозі в дні 22-го серпня 1962 р. Покійний народ. 1879 р. в селі Кліщівна, пов. Рогатин, Західня Україна. Полишив у великому смутку дружину Анастасію, 3 синів, 2 доньки та внуків. Похорон відбувся в дні 24-го серпня ц. р., при участі Родини, Приятелів та Членів Т-ва, з пох. заведення до церкви св. ап. Петра і Павла. Покійного перенесено й поховано на цвинтарі Hore-lawn в Ню Джерзі. — Вічна Йому Пам'ять!

С. Бохонок, фін. секр.

Агафія ЧАЙКОВСЬКА — довголітня членкиня Т-ва „Любов", Відд. 273 УНСоюзу в St. Louis, Mo., упокоїлася в Бозі, по довгій і тяжкій недузі, на 83-му році життя, в дні 9-го вересня 1962 року. Покійна народ. в селі Лужок, пов. Дрогобич, Зах. Україна. До ЗДА прибула 1907 р., а до УНСоюзу вступила 1924 року. Покійна полишила у смутку 2 синів в Канаді: Івана і Василя, одну невістку, 2 внуків, 1 правнука та сестру Пазю в Честері, Па. Крім ближчої і дальшої родини полишила ще щирих приятелів Василя та Параню Щуплаків, які були для неї, як рідні діти. Похорон відбувся 13-го вересня цього року, з пох. заведення до церкви св. Арх. Михаїла, а опісля на цвинтар Сансет Буріял Парк, при участі Родини, Знайомих та Членкинь Відділу. — В. Їй П.!

А. Громоцька, секр.

Анна ПАСНАК — довголітня членкиня С-ва Рожд. Пресв. Богородиці, Відд. 36 УНСоюзу в Рочестері, Н. Й., померла в дні 19-го вересня 1962 р., на 78-му році життя. Покійна народ. в селі Наконечна, пов. Яворів, Зах. Україна. Полишила у смутку 3 синів, Федя, Михаїла і Данила, невістку, внуків та сестру Софію Галушку. Покійна вступила до С-ва і УНСоюзу 1916 р. Похорон відбувся 22-го вересня ц. р., з пох. заведення до кат. церкви св. Йосафата, а опісля на цвинтар Голі Сепульхре, при участі Родини, Знайомих і Членкинь С-та. Похоронні обряди відправив парох о. Ленкевич. — В. Їй П.!

С. Гунька, секр.

Йосиф ТРЕНДИЙ — член Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 367 УНСоюзу в Рочестері, Н. Й., помер дня 15-го вересня 1962 року, по довгій недузі. Покійний народився 1884 р., в селі Підгірки, пов. Калуш, Західня Україна. Полишив у смутку дочку Марію, зятя і 1 внучку. Похорон відбувся 18-го вересня 1962 р., з пох. заведення до церкви св. Йосафата, а опісля на цвинтар Голі Сепульхре, при участи Родини, Знайомих і Членів Відділу. — Вічна Йому Пам'ять!

В. Попович, секр.

СССР не буде торгувати Кубою за Берлін

Москва. — Кремлівські володарі очевидячки занепокоїлись ревеляціями західньої преси про їх готовість відпекатись від Куби й залишити Америці там вільну руку, якщо ЗДА підуть назустріч советським вимогам щодо Західного Берліну. „Ізвєстія" рішуче заперечили такі комбінації та приписали ту вістку американським чинникам, які ніби хотіли нею скомпромітувати Москву в очах південно-американських країн. Советський щоденник промовчав при тому заяву державного секретаря Діна Раска, що такий торг був би для Америки неприятливий, бо „не можна рятувати волю в одному місці, вирікаючись її в іншому". Нікіта Хрущов в своїй тригодинній розмові з американським амбасадором Фой Колером минулого вівтірка дійсно нічого не згадав про можливість такого „вимінного торгу" — запевняють американські коментатори. Зате вони звертають увагу на сердитий і гострий тон тієї статті в „Ізвєстіях", який вказує на те, що вістки про можливість такого торгу дійшли до відома Філеля Кастра і його міжнародніх оборонців, які — видно — зробили з свого боку советським диктаторам гіркі докори.

ЗДА таврують в ОН расову політику в Південній Африці

Об'єднані Нації. — Представник З'єдинених Держав в Спеціяльній Політичній Комісії Об'єднаних Націй, Франсіс П. Т. Плімптон, зголосив в тій Комісії, яка складається з усіх членських держав ОН, внесення на засудження Південно - африканської Унії за її расову політику, яка — казав він — „веде до кровопроливу, війни і нещастя для всіх рас". Речник ЗДА висловив жаль, що в деяких стейтах Америки існує теж расова течія, одідичена від минулих ґенерацій, але вказав на американську Конституцію, рішення Найвищого Суду та конкретні заходи державної влади у Вашинґтоні проломлювати ті расові пересуди. Водночас, Франсіс Плімптон висловився проти проводження проти Південно - африканської Унії господарських і політичних санкцій, замість яких — заявив він — уряди ЗДА й інших держав впливатимуть на південно - африканський уряд в напрямку потреби зміни тамошньої расової політики. В минулому році резолюцію про санкції проти Південно-африканської Унії не отримала потрібних двох третіх голосів на пленумі Генеральної Асамблеї. ЗДА, Британія й інші західні країни висловились теж тоді і тепер рішуче проти внесення на виключення Південно-африканської Унії з членів Об'єднаних Націй.

ТАРЗАН, ч. 4927. Воллес оповідає...

Окружні урядовці з Ромбелі були глибоко вражені, коли довідались, що Гаррі Спір ще живе. — Післанець доручив формулу про лік проти сплячки, — сказав Воллес.

— І коли доктор Сімпсон і його асистент не могли явитися, я турбувався. Я думав, що їхній літак . . .

— Літак розбився, це правда, — додав Тарзан. — Але Спір натякав, що він був сам . . . Що він — це доктор.